

»Klockaren skall i lika måtto och efter samma röstberäkningsgrund som för orgelnists antagande stadgadt är väljas af kyrkoherden och församlingen.»

Lag-Utskottet, till hvars behandling ifrågavarande motion blifvit öfverlemnad, får härvid erinra, att Rikets Ständer vid sistlidna riksmöte, med anledning af då i ämnet väckta motioner, aflåtit underdänig skrifvelse till Kongl. Maj:t, deruti Rikets Ständer anhållit, bland annat, att Kongl. Maj:t täcktes, med ändring af gällande stadganden angående val af klockare, orgelnist och annan kyrkobetjening, i nåder förordna, att desse tjenstemän och betjente, klockare dock så vida med denna befattning ej förenas folkskoleläraretjens, skola, sedan förslag blifvit af kyrkoherden upprättadt, af honom och församlingen gemensamt väljas, samt rösterna dervid beräknas på sätt i Kongl. Förordningen den 21 Mars 1862 om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd finnes stadgadt.

Vid detta förhållande föranlåtes Utskottet hemställa,

att Herr Fredricsons ifrågavarande motion ej må till någon vidare åtgärd föranleda.

Stockholm den 13 Maj 1867.

På Utskottets vägnar:

ERIC SPARRE.

N:o 85.

Ank. till Riksd. Kansli d. 13 Maj 1867, kl. 5 e. m.

Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckt motion om upphörande af klockares bresföringskyldighet.

På sätt vid åtskilliga föregående riksdagar blifvit ifrågasatt, har äfven nu förslag väckts derom, att stadgandet i 24 Kap. 32 § Kyrkolagen, det klockaren skall »bära Kapitlets, prostens och kyrkoherdens bref till prosten, när de honom tillhandakomma, till nästa klockare, och der sådant försummas, till skadan som

deraf timar svara», måtte varda upphäfdt, och motionen härom (N:o 39), väckt af Herr A. W. Wigardt, har af Andra Kammaren blifvit till Lag-Utskottets pröfning hänskjuten.

Då motionären såsom motiver för sitt förslag åberopat hvad vid sistlidna riksdag blifvit af annan motionär i ämnet anfördt, anser Utskottet sig skyldigt att redogöra för innehållet af nyss åberopade motion. Det anfördes i densamma, att omförmälda stadgande om skyldighet att fortskaffa embetskrifvelser från och till kontraktsprosten och Domkapitlet sannolikt varit för sin tid både ändamålsenligt, af behovet påkalladt och lätt verkställbart, enär embetskrifvelserna antagligen då icke voro särdeles många, men de ordinarie postlinierna deremot ganska få och befordringen på dem icke ens en gång i veckan återkommande. Med afseende på fordringarne å dem, som antogos till klockare, kunde det synas helt naturligt, att klockaren, ehuru han benämndes kyrkobetjent, i sjelfva verket betraktades såsom betjent åt presterskapet, derom också flera klockareinstruktioner bure vittne. Men sedan förhållandena förändrats, så att allmänna posten numera färdades fram på alla större vägar, somligstades dagligen, på andra ställen åtminstone en eller flera gånger i hvarje vecka, samt postportot blifvit betydligt nedsatt, kunde en så ovig och långsam postinrättning som den gående klockareposten hvarken vara tidsenlig eller af behovet påkallad. Ökade anspråk på klockarens kunskaper och på hans verksamhet inom kommunen hade försatt denne tjänsteman i annan ställning till församlingen, men hans inkomster hade relativt till lefnadskostnaden ingalunda blifvit ökade i förhållande till den tillökning af nödvändiga förstudier för att kunna blifva klockare och af verksamhet i utöfningen af detta kall, som sednare tid medfört, hvadan det vore billigt, att klockarne befriades från en art af tjänstskyldighet, som icke vidare kunde sägas vara af behovet påkallad. Hela saken reducerade sig egentligen till en penningefråga; ty i afseende på säkerheten uti brefbäringen kunde det vara likgiltigt, om denna verkställdes af ett bud från presten eller ett från klockaren, det gällde endast hvem som skulle bekosta budskickningen. I de flesta fall kunde presten eller kyrkoherden få sitt bref till dess bestämmelse befordradt för en kostnad af 12 öre, men äfven der sådana paketförsändningar ifrågakomme, som bättre egnade sig för budskickning än för vanlig post, syntes det billigare, att kostnaden drabbade presten, hvars göromål nu för tiden blifvit minskade genom upphörande för dem af skyldigheten att vara ordförande i sockenstämmor och fattigvårdsstyrelse, ledamot i taxerings- och pröfningskomitéer m. m., samt pastors skrifbiträde af klockaren vore helt annat nu, än den tid Kyrkolagen utgafs.

Detta allt har Utskottet tagit i öfvervägande, men har tillika inhemtat, att Rikets Ständer, i underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t den 19 November 1863, gjort ärendet till föremål för Kongl. Maj:ts uppmärksamhet så tillvida, som Rikets Ständer anhållit, att Kongl. Maj:t täcktes tillse, huruvida och i hvad mån fribrefs-

rätt för deras embetsskrifvelser må kunna pastorsembetena i Riket tilläggas; och lika med hvad Rikets Ständer i berörda underdåniga skrifvelse uttalade, anser Utskottet det icke böra ifrågakomma, att alldeles upphäfva klockarnes brefbäringsskyldighet, innan densamma kan af andra befordringsmedel ersättas, enär, derest presterskapet beröfvades tillfället att få sina embetsskrifvelser befordrade, deraf kunde vållas en isolering, som gjorde stiftstyrelsen hardt nära omöjlig, eller ock presterskapet betungades med den ofta till utgifter föranledande postbefordringsskyldighet, hvilken för närvarande såsom ett tjensteåliggande tillhör klockarne. Att sålunda befria en klass af tjenstemän från dess göromål, för att utan ersättning lägga densamma på en annan klass, har städse ansetts icke vara med rättvisa och billighet förenligt; och skulle, såsom äfven blifvit åberopadt, missbruk af vederbörandes rätt att begagna sig af klockarens brefbäringsskyldighet hafva inträffat, kan dock icke såsom medel deremot tillstyrkas en lagförändring, hvarigenom hela denna skyldighet upphäfves. Utskottet anser således, att, intilldess frågan om tilldelande åt pastorsembetena af fribrefsrätt blifvit afgjord, utvägen för dem att i angelägna ärenden få en embetsskrifvelse i förut öflig ordning befordrad bör stå öppen, och hemställer fördenskull, att Herr Wigardts ifrågavarande motion

icke för närvarande må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 13 Maj 1867.

På Utskottets vägnar:

ERIC SPARRE.

Reservation:

af Herr *Rosenberg*.
